

М.І. Флейчук, д.е.н., професор, професор кафедри міжнародних економічних відносин Львівського торговельно-економічного університету

РЕЦЕНЗІЯ
НА МОНОГРАФІЮ СИВОЛАП Л.А.
«ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЛІ ПІДПРИЄМНИЦТВА У СУЧАСНОМУ СВІТІ:
ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИЙ ВИМІР»

Сучасній економіці властивий процес транснаціоналізації, що йде нестримно. У цьому процесі основною рушійною силою виступають транснаціональні корпорації (ТНК). Основним чинником ефективної діяльності ТНК виступає міжнародне виробництво товарів і послуг, яке полягає у випуску продукції материнськими компаніями ТНК і їх зарубіжними філіями на базі інтернаціоналізації виробництва. На початок ХХІ століття міжнародне виробництво товарів і послуг досягло 9 % світового ВВП.

Феномен ТНК став об'єктом дослідження багатьох загальних і спеціальних економічних теорій. Їх результатом виявилися ряд визначень даного суб'єкта за його роллю у світовій економіці, причинами виникнення й розвитку, форми, методи вироблення і реалізації стратегій та іншим параметрам.

Розширення ТНК, безумовно, свідчить про успішні фінансові результати діяльності цих структур. Розвиток форм і методів міжнародної діяльності ТНК є діалектичним процесом, що веде до виникнення в них якісно нових рис і водночас потребує подальшої зміни форми методів з метою пристосування до умов і потреб світового ринку. ТНК стали все ширше використовувати спеціалізацію і кооперування виробництва як важливу форму, що забезпечує підвищення прибутковості виробництва в глобальному масштабі. Це здійснювалося, зокрема, шляхом розмежування виробничих програм між закордонними дочірніми компаніями, підвищення їхньої конкурентоспроможності в результаті впровадження на їхніх підприємствах передових науково-технічних досягнень, отриманих в материнській компанії. Важливим стимулом до розширення закордонної виробничої діяльності ТНК було також зростання об'єктивної потреби величезного за масштабами виробництва на значних ринках збуту. Така потреба посилювала їхнє прагнення до зовнішньоекономічної експансії, бажання обминати митні й інші бар'єри і розширити свої позиції на ринках інших країн шляхом наближення до безпосереднього споживача з метою більш повного врахування його вимог і попиту. Це викликало необхідність виникнення і розвитку відповідних форм міжнародної діяльності ТНК.

Складність та масштаби впливу глобалізації світової економіки для України обумовлюються її недостатньою підготовленістю до адекватного сприйняття та реалізації глобалізаційних позитивів та мінімізації глобальних ризиків і загроз.

Вирішуючи проблеми економічної глобалізації, необхідно врахувати, що недостатньо уваги приділено дослідженню процесу глобалізації з урахуванням впливу кризових явищ як проявів циклічності світогосподарського розвитку, трансформації циклічності процесів глобалізації під впливом світової фінансово-економічної кризи; впливу світової економічної кризи на динаміку процесів глобалізації, відсутні дослідження щодо впливу соціально-економічного розвитку на процеси глобалізації.

Вищезазначене визначає об'єктивну необхідність подальшого розвитку теоретичних і методико-прикладних проблем, що розглядаються і вирішуються у монографії Л.А. Сиволап.

У монографії автором запропоновано варіант формування сценарію інноваційно-активного розвитку економіки України у посткризовий період. Виходячи з результатів

проведеного структурно-аналітичного дослідження, автор виділив головні компоненти інноваційно-активного сценарію розвитку України щодо переходу національної економіки на п'ятий та шостий технологічні уклади в контексті циклічності світогосподарського розвитку.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, викладених у монографії Л.А. Сиволап базується на використанні широкого масиву первинної інформації, яка складається з даних іноземної і вітчизняної статистики, нормативних документів України та інших держав, монографічної літератури вітчизняних та іноземних науковців; забезпечується застосуванням діалектичного методу наукового пізнання та низки загальнонаукових методів - теоретичного узагальнення, аналізу і синтезу, системного підходу, порівняльного аналізу, статистичного аналізу тощо; а також апробацією отриманих результатів на науково-практичних конференціях і семінарах; публікацією у відкритому друці.

Необхідно відзначити використання автором сучасних наукових методів та інформаційно-комп'ютерних технологій при опрацюванні і узагальненні значного обсягу наукової та статистичної інформації, яка була зібрана з літературних джерел, а також отриманої автором самостійно в процесі досліджень.

Монографія є комплексним, системним науковим дослідженням, має ознаки розвитку економічної теорії, фахово відображає проблеми функціонування і аспекти формування глобального підприємництва. Безумовно, деякі положення і висновки мають дискусійний характер, потребують більш детальної аргументації. Але, в цілому монографія Л.А. Сиволап представляє значний інтерес для науковців та спеціалістів в обраній царині.